నమస్తే తెలంగాణ
Telangana Today

నిపుణ

నమస్తే తెలంగాణ
హైదరాబాద్, బుధవారం 7 ఆగస్టు 2024
www.nipuna.ntnews.com,
www.facebook.com/ntnipuna

నైపుణ్య సవాళ్లు.. దాటితేనే విజయాలు

గ్రూప్స్-1 ప్రత్యేకం
జనరల్ ఎస్సే

భారతదేశంలో నైపుణ్యాభివృద్ధి

- నైపుణ్యాభివృద్ధి ఒక వ్యక్తి లేదా శ్రామిక శక్తి పనితీరు, ఉత్పాదకతను మెరుగుపరచడానికి నూతన లేదా ఇప్పటికే ఉన్న నైపుణ్యాలు, జ్ఞానం, వైఖరులను పెంపొందించే ప్రక్రియను సూచిస్తుంది. ఇది వివిధ శిక్షణా కార్యక్రమాలు, కోర్సులు, వ్యక్తుల్లో సాంకేతిక, వృత్తిపరమైన సరళీకృత నైపుణ్యాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ఉద్దేశించిన ఉద్యోగ అభ్యాసాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

నిరుపయోగిత సంభావ్యత: భారతదేశ భవిష్యత్తుకు నైపుణ్యాభివృద్ధి ఎందుకు కీలకం?

- భారతదేశపు ఆర్థిక స్థితి శిఖరాగ్రాన కొనసాగుతున్నప్పటికీ కొన్ని సవాళ్లను ఎదుర్కొంటుంది. ఆధునిక శ్రామిక శక్తిలో అభివృద్ధి చెందడానికి నైపుణ్య లేమితో యువత పెరుగుతుంది. ఈ ఆధునిక జనాభా ప్రభావవంతంగా ఉపయోగించకపోతే అదే జనాభా భారంగా మారే ప్రమాదం ఉంది. నైపుణ్యాభివృద్ధి విలాసవంతమైన అంశంగా కాకుండా దేశాభివృద్ధికి మూల స్థంభంగా నిలవాలి.

కఠినతర పనుల్లో సాంకేతిక సహకారంతో అభివృద్ధి

- ఆటోమేషన్, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, పరిశ్రమలు అంతటా వ్యాపిస్తున్నాయి. ఒకప్పుడు ఆర్థిక వ్యవస్థకు వెన్నెముకగా నిలిచిన ఉద్యోగాలు ఆటోమేషన్ ద్వారా భర్తీ చేయబడుతున్నాయి. ప్రత్యేక నైపుణ్యాలు అవసరమయ్యే కొత్త పాత్రలు పుట్టుకొస్తున్నాయి. 2022 మెకిన్సే గ్లోబల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ నివేదిక అంచనా ప్రకారం 2030 నాటికి ఆటోమేషన్ భారతదేశంలో 80 మిలియన్ల ఉద్యోగాలను స్థాన భ్రంశం చేయగలదని తేల్చింది. దీనికి అనుకూలత, డిజిటల్ అక్షరాస్యత, కొత్త నైపుణ్యాలను త్వరగా నేర్చుకునే సామర్థ్యంతో కూడిన శ్రామిక శక్తి అవసరం.

నైపుణ్య అంతరాలు-దాని పరిణామాలు

- యువ జనాభాను కలిగి ఉన్నప్పటికీ భారతదేశం గణనీయమైన నైపుణ్యాల అంతరాన్ని కలిగి ఉంది. భారతదేశంలోని విద్యావంతులైన యువతలో దాదాపు 23% మంది నిరుద్యోగులుగా మిగిలిపోతున్నారని ప్రపంచ బ్యాంకు ఇటీవలి నివేదిక తెలిపింది. నైపుణ్యాలు, ఉద్యోగ అవసరాల మధ్య ఈ అసమతుల్యత వ్యక్తిగత కష్టాలకు దారి తీయడమే కాకుండా ఆర్థిక వృద్ధికి ఆటంకం కలిగిస్తుంది. వ్యాపారాలు అర్హత ఆధారిత ప్రతిభను కనుగొనడానికి కష్టతరం అవుతుంది. ఈ పరిణామాలు ఉత్పాదకత, ఆవిష్కరణలకు ఆటంకం కలిగిస్తాయి.

ఉపాధిని మించిన నైపుణ్యాభివృద్ధి ప్రభావం

- నైపుణ్యాభివృద్ధి ప్రయోజనాలు ఉపాధిని మించి విస్తరించాయి. వ్యక్తులు సంబంధిత నైపుణ్యాలను పొందినప్పుడు, వారు విశ్వాసం, స్వావలంబన, ఆర్థిక వ్యవస్థకు అర్థవంతంగా దోహదపడే సామర్థ్యాన్ని పొందుతారు. ఇది జీవన ప్రమాణాలను మెరుగుపరచడమే కాకుండా సామాజిక చలనశీలతను పెంపొందించి ఆదాయ అసమానతలను తగ్గిస్తుంది. నైపుణ్యం కలిగిన కార్మికులు పారిశ్రామికవేత్తలుగా మారే అవకాశం ఉంది. నైపుణ్యాభివృద్ధి ఆవిష్కరణలను నడిపించడం, కొత్త ఉపాధి అవకాశాలను సృష్టించడంలో కీలకం కానుంది అనడంలో సందేహం లేదు.
- ఇటీవల భారత ప్రధానమంత్రి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా నైపుణ్యం కలిగిన శ్రామిక శక్తి ప్రముఖ సరఫరాదారుగా ఉద్భవించగల భారతదేశ సామర్థ్యాన్ని నొక్కి చెప్పారు.
- గ్లోబల్ ఎకనామిక్ పవర్ హౌస్‌గా ఎదగడానికి భారతదేశ ప్రయాణం, దాని నైపుణ్యం కలిగిన మానవ వనరుల సామర్థ్యాన్ని ప్రోత్సహించడంలో ఆధారపడి ఉంటుంది.
- జనాభా పెరుగుదలను సద్వినియోగం చేసుకోవడమే కాకుండా ప్రపంచంలో మూడవ అతిపెద్ద ఆర్థిక వ్యవస్థగా అవతరించే దిశగా దాని ఆర్థిక వృద్ధిని వేగవంతం చేస్తుంది.

జనాభా పెరుగుదల

- యునైటెడ్ నేషన్స్ పాపులేషన్ ఫండ్ ప్రకారం డెమోగ్రాఫిక్ డివిడెండ్ అంటే జనాభా వయస్సు నిర్మాణంలో మార్పుల వల్ల సంభవించే ఆర్థిక వృద్ధి సంభావ్యత. (ప్రధానంగా పని చేసే వయస్సు జనాభా 15 నుంచి 64) జనాభాలో పని చేయని వయస్సు వాటా (14 అంతకంటే తక్కువ వయస్సు గలవారు, 65 అంతకంటే ఎక్కువ వయస్సు గలవారి కంటే ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు భారతదేశంలో డెమోగ్రాఫిక్ డివిడెండ్ 2020 నాటికి యునైటెడ్ నేషన్స్ పాపులేషన్ ఫండ్ అంచనాల ప్రకారం చైనాలో 37 , పశ్చిమ ఐరోపాలో 45, జపాన్‌లో 49 మందితో పోలిస్తే వృద్ధాప్య ప్రపంచంలో భారతదేశం కేవలం 28 సంవత్సరాల మధ్యస్థ వయస్సుతో అతి పిన్న వయస్కులను కలిగి ఉంది.
- భారతదేశ జనాభాలో 62.5% మంది 15-59 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సులో ఉన్నారు. ఇది నానాటికీ పెరిగి 2036 నాటికి గరిష్ఠ స్థాయికి చేరుకుంటుంది. ఇది సుమారుగా 65%కి చేరుకుంటుంది.
- ఈ జనాభా పారామితులు భారతదేశంలో జనాభా డివిడెండ్ లభ్యతను సూచిస్తాయి. ఇది 2005-06లో ప్రారంభమై 2055-56 వరకు కొనసాగుతుంది.
- ఆయుఃప్రమాణంలో పెరుగుదల స్థిరీకరించిన తర్వాత మొత్తం సంతానోత్పత్తి రేటు తగ్గడం వల్ల ఈ మార్పు ఎక్కువగా జరుగుతుంది.

భారతదేశానికి నైపుణ్యాభివృద్ధి ప్రాముఖ్యత

- భారతదేశం ప్రపంచంలోని అతి పిన్న వయసు దేశాల్లో ఒకటి. జనాభాలో 62% కంటే ఎక్కువ మంది పని చేసే వయస్సు (15-59 సంవత్సరాలు), మొత్తం జనాభాలో 54% కంటే ఎక్కువ 25 సంవత్సరాల కంటే తక్కువ వయస్సు గలవారు ఉన్నారు.
- రాబోయే 25 సంవత్సరాల పాటు కొనసాగే ఈ డెమోగ్రాఫిక్ డివిడెండ్‌ను పొందేందుకు భారతదేశం తన శ్రామిక శక్తిని ఉపాధి నైపుణ్యాలు, పరిజ్ఞానంతో సన్నద్ధం చేయాలి. తద్వారా వారు దేశ ఆర్థిక వృద్ధికి గణనీయంగా దోహదపడతారు.
- గ్లోబల్ నాలెడ్జ్ ఎకానమీగా మారే దిశగా క్రమక్రమంగా కదులుతున్నప్పుడు యువత పెరుగుతున్న ఆకాంక్షలకు అనుగుణంగా ఉండాలి. అభివృద్ధి చెందుతున్న ఆర్థిక వాతావరణానికి సంబంధించి నైపుణ్యాల పురోగతిపై దృష్టి పెట్టడం ద్వారా ఇది పాక్షికంగా సాధించవచ్చు.

దేశంలో నైపుణ్యాభివృద్ధి స్థితి

- ఇండియా స్కిల్స్ రిపోర్ట్ 2015 ప్రకారం భారతదేశం నైపుణ్యాల అభివృద్ధిలో లోపించిందని నిర్ధారించారు. లేబర్ మార్కెట్‌లో పాత్రల కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్న విద్యార్థులందరిలో కేవలం 33% మంది యజమానుల అవసరాలకు తగిన నైపుణ్యాలను కలిగి ఉన్నారు.
- ఫర్ స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ అండ్ ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్‌షిప్ ప్రకారం 15-29 సంవత్సరాల వయస్సు గల వ్యక్తుల్లో కేవలం 2% మంది మాత్రమే అధికారిక వృత్తి శిక్షణ పొందారు. 8% మంది నాన్-ఫార్మల్ వృత్తి శిక్షణ పొందారు. ఈ వయస్సులో శ్రామిక శక్తిలో కొత్తగా ప్రవేశించిన అతి కొద్దిమందికి ఏదైనా మార్కెట్ నైపుణ్యాలు ఉన్నాయని ఇది సూచిస్తుంది.
- కొరియాలో 96% జనాభా అధికారిక వృత్తి పరమైన శిక్షణ పొందిందని చూపిస్తుంది. జర్మనీలో ఈ సంఖ్య 75 %. జపాన్‌లో 80%, యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్‌లో 68% గా ఉంది.

దేశంలో నైపుణ్యాభివృద్ధికి సంస్థాగత నిర్మాణం

- మినిస్ట్రీ ఫర్ స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ అండ్ ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్‌షిప్ (అంతకు ముందు 2014లో నోటిఫై చేసిన స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ అండ్ ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్‌షిప్ డిపార్ట్‌మెంట్) 2014లో ఏర్పాటు చేశారు. ఇది కింది అంశాలకు బాధ్యత వహిస్తుంది.
- దేశ వ్యాప్తంగా అన్ని నైపుణ్యాభివృద్ధి ప్రయత్నాల సమన్వయం
- నైపుణ్యం కలిగిన మానవ వనరుల డిమాండ్, సరఫరా మధ్య అంతర్యాన్ని తొలగించడం
- వృత్తి, సాంకేతిక శిక్షణ కార్యాచరణను రూపొందించడం

కొత్త నైపుణ్యాలను పెంచడం

- ఇప్పటికే ఉన్న ఉద్యోగాల కోసమే కాకుండా సృష్టించబోయే ఉద్యోగాల కోసం కూడా వినూత్న ఆలోచన విధానాలు కలిగి ఉండడం.
- విజన్ 2025 భారతదేశాన్ని ఉన్నత-నైపుణ్యాల సమతౌల్య స్థితికి మార్చడానికి, వ్యక్తులు, సంస్థలు, ఆర్థిక వ్యవస్థకు సానుకూల ఫలితాలను సృష్టించేందుకు దృష్టి సారించింది. ఇందులో ముఖ్యంగా వ్యక్తిగత ఆర్థిక లాభాలు, సామాజిక చలనశీలతను ప్రారంభించడం
- అభ్యాసకుల కేంద్రీకృత డిమాండ్ ఆధారిత నైపుణ్యాల మార్కెట్‌ను సృష్టించడం
- ఆశావహ ఉపాధి, వ్యవస్థాపకత ఉత్పత్తిని సులభతరం చేయడం సంస్థల కోసం మొత్తం ఉత్పాదకతను మెరుగుపరచడం, ఆర్థిక వృద్ధిని ఉత్ప్రేరకపరచడం వంటి అంశాలు పేర్కొన్నాయి.
- ఇది కింది కార్యక్రమాలకు సహాయం చేస్తుంది

సంస్థ కార్యక్రమం

- డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ట్రైనింగ్ మహిళల వృత్తి శిక్షణతో సహా వృత్తి శిక్షణకు సంబంధించిన కార్యక్రమాల కోసం జాతీయ స్థాయిలో అభివృద్ధి, సమన్వయం కోసం ఇది అత్యున్నత సంస్థ.
- జాతీయ నైపుణ్య శిక్షణ సంస్థలు, డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ట్రైనింగ్ ఆధ్వర్యంలో నడిచే ప్రీమియర్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లు.
- దేశంలోని ఐటీఐల బోధకులకు శిక్షణ ఇవ్వడం ప్రధాన లక్ష్యం.
- పారిశ్రామిక శిక్షణా సంస్థలు, విద్యార్థులు వారి మాధ్యమిక విద్యను పూర్తి చేసిన తర్వాత సాంకేతిక విద్య, వృత్తిపరమైన శిక్షణను అందించే భారతదేశంలో ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో నడిచే శిక్షణా సంస్థ.
- వివిధ పరిశ్రమలకు నైపుణ్యం కలిగిన ఉద్యోగులను అందించడం, విద్యార్థులకు ఉపాధి అవకాశాలను ప్రోత్సహించడం లక్ష్యం.
- డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ట్రైనింగ్‌చే నిర్వహించబడుతుంది.
- నేషనల్ కౌన్సిల్ ఫర్ ఒకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ ట్రైనింగ్ ఇప్పటికే ఉన్న నైపుణ్య నియంత్రణ సంస్థలను ఉపసంహరించుకుంది- నేషనల్ స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ ఏజెన్సీ, నేషనల్ కౌన్సిల్ ఫర్ ఒకేషనల్ ట్రైనింగ్.
- ఇది దీర్ఘకాలిక, స్వల్పకాలిక వృత్తి విద్య, శిక్షణలో నిమగ్నమై ఉన్న సంస్థల పనితీరును నియంత్రించడానికి, అటువంటి సంస్థల పనితీరుకు కనీస ప్రమాణాలను ఏర్పాటు చేయడానికి విస్తృతమైన నైపుణ్యాల నియంత్రకం.
- నేషనల్ స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్: భారతదేశంలోని నైపుణ్యాల ల్యాండ్‌స్కేప్‌ను ఉత్ప్రేరకపరిచే ప్రాథమిక ఆదేశంతో పబ్లిక్ ప్రైవేట్ పార్టనర్‌షిప్ కంపెనీగా ఏర్పాటు చేయబడింది.

దీని ప్రధాన లక్ష్యాలు..

- ముఖ్యమైన పరిశ్రమ ప్రమేయం ద్వారా నైపుణ్యాలను అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు ఆధునికం చేయడం.
- సముచితమైన పబ్లిక్, ప్రైవేట్ పార్టనర్‌షిప్ నమూనాల ద్వారా నైపుణ్యాభివృద్ధి కోసం ప్రైవేట్ రంగ కార్యక్రమాలను మెరుగుపరచడం, మద్దతు ఇవ్వడం - సమన్వయం చేయడం.
- మార్కెట్ మేకర్ పాత్రను పోషించడం. ప్రత్యేకించి మార్కెట్ కార్యాచరణలో అసమర్థంగా లేదా తప్పిపోయిన రంగాల్లో కీలకం కావడం.
- జాతీయ నైపుణ్యాభివృద్ధి నిధి: ఇది దేశంలో నైపుణ్యాభివృద్ధి కోసం ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వేతర రంగాల నుంచి నిధుల సేకరణ కోసం ఏర్పాటు చేసిన సంస్థ.
- నేషనల్ స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ ద్వారా తన లక్ష్యాలను చేరుకుంటుంది.
- ట్రస్ట్ ఖాతాలు ఆడిట్‌కు లోబడి ఉంటాయి.
- **సెక్టార్ స్కిల్ కౌన్సిల్స్** : సెక్టార్ స్కిల్ కౌన్సిల్‌లు ఎన్ఎస్‌డీసీ ద్వారా స్వయం ప్రతిపత్తి పరిశ్రమల నేతృత్వంలోని సంస్థలుగా ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.
- వారు సంక్రమిత నిబంధనలు, అర్హత సంస్థలను సృష్టిస్తారు. యోగ్యత కార్యాచరణను అభివృద్ధి చేస్తారు. ప్రవర్తన నైపుణ్యాంతర శిక్షణ కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తారు.

నరేష్‌కుమార్,
విష్ణు ఐఏఎస్ అకాడమీ
హైదరాబాద్,
8977500939

విద్య, ఉద్యోగ సమాచారం

ఇన్‌స్పేస్‌లో....

అహ్మదాబాద్‌లోని ఇండియన్ నేషనల్ స్పేస్ ప్రమోషన్ అండ్ ఆథరైజేషన్ సెంటర్ (ఇన్‌స్పేస్)లో కింది పోస్టుల భర్తీకి ప్రకటన విడుదలైంది.

- మొత్తం ఖాళీలు: 16
- పోస్టులు: డిప్యూటీ డైరెక్టర్, అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్, సెక్షన్ ఆఫీసర్
- విభాగాలు: లీగల్, ఎర్త్ అబ్జర్వేషన్ అప్లికేషన్, అడ్మినిస్ట్రేషన్ తదితరాలు
- దరఖాస్తు: ఆన్‌లైన్‌లో
- చివరితేదీ: సెప్టెంబర్ 2
- వెబ్‌సైట్: https://www.inspace.gov.in/inspace

ఎన్‌పీసీఐఎల్ లో...

న్యూక్లియర్ పవర్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా (ఎన్‌పీసీఐఎల్)లో కింది పోస్టుల భర్తీకి ప్రకటన విడుదలైంది.

- మొత్తం ఖాళీలు: 279
- పోస్టులు: స్టయిఫండరీ ట్రెయినీ
- విభాగాలు: మెయింటెనెన్స్, ఆపరేటర్
- దరఖాస్తు: ఆన్‌లైన్‌లో
- చివరితేదీ: సెప్టెంబర్ 11
- వెబ్‌సైట్: https://www.npcil.nic.in

పారా మెడికల్ పోస్టులు

దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న వివిధ రైల్వే జోన్లలో ఖాళీగా ఉన్న పారా మెడికల్ పోస్టుల భర్తీకి ప్రకటన విడుదలైంది.

- మొత్తం ఖాళీలు: 1376
- పోస్టులు: నర్సింగ్ సూపరింటెండెంట్, క్లినికల్ సైకాలజిస్ట్, స్పీచ్ థెరపిస్ట్, కార్డిక్ టెక్నీషియన్ తదితరాలు
- దరఖాస్తు: ఆన్‌లైన్‌లో
- చివరితేదీ: సెప్టెంబర్ 16
- వెబ్‌సైట్: https://indianrailways.gov.in

ఆన్‌లైన్‌లో స్టడీ మెటీరియల్

పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

- సివిల్స్ ప్రిలిమ్స్ ప్రశ్నపత్రం విశ్లేషణ: జనరల్ స్టడీస్ డీఎస్సీ: ప్రాక్టీస్ బిట్స్ కోసం పై క్యూఆర్ కోడ్‌ను స్కాన్ చేయండి.

శ్రీముఖుడిని 'సింధుక' అని ఏ పురాణంలో పేర్కొన్నారు?

ఆగస్టు 5 తరువాయి

గ్రూప్స్ ప్రత్యేకం
తెలంగాణ చరిత్ర

శాతవాహనులు

26. జతపరచండి.
1. బ్రాహ్మణులకు పన్ను మినహాయింపు — ఎ. కుంతల శాతకర్ణి
2. విక్రమార్క బిరుదాంకితుడు — బి. 1వ శాతకర్ణి
3. సాంచీ స్థూపానికి దక్షిణ తోరణం — సి. 3వ పులోమావి
4. శాతవాహనుల్లో చివరివాడు — డి. 2వ శాతకర్ణి

1) 1-బి, 2-ఎ, 3-డి, 4-సి
2) 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
3) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
4) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి

27. శాతవాహనుల కాలంలో ఆర్థిక మంత్రిని ఏమని పిలిచేవారు?
1) రాజా అమాత్య 2) మహామాత్య
3) మహాతలవరి
4) ముఖ్య సామాత్యుడు

28. శాతవాహనుల్లో శాసనాన్ని వేయించిన మొదటి రాజు ?
1) శ్రీముఖుడు 2) మొదటి శాతకర్ణి
3) కుంతల శాతకర్ణి 4) కన్హ

29. కింది వాక్యాల్లో సరైనది గుర్తించండి.
ప్రతిపాదన (ఎ) - శాతవాహన రాజ్య స్థాపకుడైన శ్రీముఖుడు అశోకుని సమకాలికుడు
కారణం (ఆర్) - అశోకుడు తన 13వ శిలా శాసనంలో పేర్కొన్న మౌర్యుల సామంతుడు శ్రీముఖుడే అని తెలిపారు
1) (ఎ) (ఆర్) రెండూ సరైనవే, (ఆర్) (ఎ)కు సరైన వివరణ
2) (ఎ) (ఆర్) రెండూ సరైనవే, (ఆర్) (ఎ)కు సరైన వివరణ కాదు
3) (ఎ) సరైనదే, (ఆర్) సరైన వివరణ కాదు
4) (ఎ) సరైన వివరణ కాదు, (ఆర్) సరైన వివరణ

30. అశోకుడు శ్రీముఖునికి ఇచ్చిన బిరుదు?
1) ఏకవీర 2) అరవీర
3) రాయ 4) శూర

31. కన్హుడు అవలంబించిన మతం?
1) భాగవత మతం 2) జైన మతం
3) వైదిక మతం 4) బౌద్ధ మతం

32. ఏ పురాణంలో శ్రీముఖుడిని 'సింధుక' అని పేర్కొన్నారు?
1) మత్స్య పురాణం 2) కూర్మ పురాణం
3) వాయు పురాణం
4) మార్కండేయ పురాణం

33. కింది అంశాలను జతపరచండి.
1. కన్హుడు — ఎ. శ్రీముఖుని కుమారుడు
2. మొదటి శాతకర్ణి — బి. శ్రీముఖుని సోదరుడు
3. వేదాక్ష శాతకర్ణి — సి. గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి కుమారుడు
4. వాశిష్టీ పుత్ర పులోమావి — డి. మొదటి శాతకర్ణి కుమారుడు

1) 1-బి, 2-ఎ, 3-డి, 4-సి
2) 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
3) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
4) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి

34. ఎవరి కాలంలో 'భాగవత మతం' ఉత్తర భారతదేశం నుంచి దక్షిణానికి ప్రవేశించింది?
1) శ్రీముఖుడు 2) మొదటి శాతకర్ణి
3) కన్హుడు 4) రెండో శాతకర్ణి

35. మల్లకర్ణ బిరుదాంకితుడిగా మత్స్య పురాణం ఎవరిని పేర్కొంటుంది?
1) శాతకర్ణి -1 2) శాతకర్ణి -2
3) కుంతల శాతకర్ణి 4) కన్హుడు

36. నానాఘాట్ శాసనం వేయించిన నాగానిక ఎవరి భార్య?
1) మొదటి శాతకర్ణి
2) శ్రీముఖుడు
3) రెండో శాతకర్ణి
4) కుంతల శాతకర్ణి

37. కింది వాక్యాల్లో సరైనది గుర్తించండి.
1. శాతవాహనులు మౌర్యుల పరిపాలనా విధానాన్ని అనుసరించారు
2. తండ్రి నుంచి కుమారునికి రాజ్యం వంశపారంపర్యంగా వచ్చే ధర్మశాస్త్ర సమ్మతమైన రాచరిక విధానం ఉండేది
3. శాతవాహనుల పరిపాలన, మంత్రి మండలి నిర్మాణం గురించి 'జునాగఢ్ శాసనం' వివరిస్తుంది
1) 1 2) 2
3) 1, 2 4) 1, 2, 3

38. కింది వాటిలో సరైనది గుర్తించండి.
ప్రతిపాదన (ఎ) - శాతవాహన రాజ్యాన్ని పాలించిన రాజుల సంఖ్య, పాలనాకాలానికి సంబంధించి చరిత్రకారుల మధ్య ఏకాభిప్రాయం లేదు
కారణం (ఆర్) - పురాణాలు కూడా ఒకే విధంగా చెప్పడం లేదు. మత్స్య పురాణం 30 మంది రాజులు 456 సంవత్సరాలు పాలించారని చెప్తుంటే, వాయు పురాణం 17 మంది రాజులు 272 సంవత్సరాలు పాలించారని పేర్కొంటుంది
1) (ఎ) (ఆర్) రెండూ సరైనవే, (ఆర్) (ఎ)కు సరైన వివరణ
2) (ఎ) (ఆర్) రెండూ సరైనవే, (ఆర్) (ఎ)కు సరైన వివరణ కాదు
3) (ఎ) సరైనదే, (ఆర్) సరైన వివరణ కాదు
4) (ఎ) సరైన వివరణ కాదు, (ఆర్) సరైన వివరణ

39. నానాఘాట్ శాసనం ఏ భాషలో రచించారు?
1) ప్రాకృతం 2) సంస్కృతం
3) హిందీ 4) పైశాచీ భాష

40. మొదటి శాతకర్ణి కాలంలో మూషిక నగరిపై దాడి చేసిన కళింగ రాజు ?
1) శృతాయుధ 2) ఖారవేలుడు
3) అశోకుడు 4) బిందుసారుడు

41. ఏ శాతవాహన రాజు రాకతో క్రీ.శ. 78లో శాలివాహన శకం ప్రారంభమయ్యింది?
1) హలుడు
2) మొదటి పులోమావి
3) గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి
4) కుంతల శాతకర్ణి

42. కొండాపూర్‌ను శాతవాహనుల టంకశాల నగరం అని వ్యాఖ్యానించిన చరిత్రకారుడు ఎవరు?
1) మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మ
2) వి.వి. కృష్ణశాస్త్రి
3) పీవీ పరబ్రహ్మ శాస్త్రి
4) కంభపాటి సత్యనారాయణ

43. శాతవాహన రాజులు, బిరుదులను జతపరచండి.
1. మొదటి శాతకర్ణి — ఎ. త్రిసముద్రతోయ పీతావాహన
2. వాసిష్టీ పుత్ర పులోమావి — బి. త్రిసముద్రాధిపతి
3. గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి — సి. అప్రతిహితచక్ర
4. యజ్ఞశ్రీ శాతకర్ణి — డి. దక్షిణాపథేశ్వరుడు

1) 1-బి, 2-ఎ, 3-డి, 4-సి
2) 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
3) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
4) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి

44. శాతవాహనుల కాలంలో ప్రజల ప్రధాన వృత్తి?
1) పశుపోషణ 2) చేపల వేట
3) వ్యవసాయం 4) ఏదీకాదు

45. తెలంగాణ మొదటి లిఖిత కవిరాజుగా పేరు పొందినది?
1) కుంతల శాతకర్ణి 2) హాలుడు
3) గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి
4) మొదటి పులోమావి

46. శాతవాహనుల రాజ లాంఛనం ఏది?
1) అర్ధచంద్రుడు
2) పరుగుతీస్తున్న గుర్రం
3) సూర్యుడు
4) పంజా ఎత్తిన సింహం

47. నాగార్జున కొండపై మహా విమారం నిర్మించిన శాతవాహన రాజు?
1) యజ్ఞశ్రీ శాతకర్ణి
2) మూడో పులోమావి
3) కుంతల శాతకర్ణి
4) గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి

48. జతపరచండి.
1. 13వ చక్రవర్తి — ఎ. మూడో పులోమావి
2. 15వ చక్రవర్తి — బి. హాలుడు
3. 17వ చక్రవర్తి — సి. మొదటి పులోమావి
4. శాతవాహనుల్లో చివరివాడు — డి. కుంతల శాతకర్ణి

1) 1-బి, 2-ఎ, 3-డి, 4-సి
2) 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
3) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
4) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి

49. శాతవాహనుల్లో గొప్పవాడిగా పేరొందిన గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి పురాణాల ప్రకారం ఎన్నో రాజు ?
1) 13వ రాజు 2) 15వ రాజు
3) 17వ రాజు 4) 23వ రాజు

50. శాతవాహనుల్లో ఎవరి కాలాన్ని ప్రాకృతంలో స్వర్ణయుగంగా పేర్కొంటారు?
1) గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి
2) మొదటి పులోమావి
3) హాలుడు
4) యజ్ఞశ్రీ శాతకర్ణి

51. కింది వాటిలో సరికాని వాటిని గుర్తించండి.
1. మొదటి పులోమావి ఉత్తర భారతదేశంలోని మగధపై దండెత్తి కన్వ చక్రవర్తి సుశర్మను చంపి కన్వ వంశాన్ని నాశనం చేశాడు
2. మొదటి పులోమావి శాతవాహన రాజుల్లో 23వ వాడు
3. మొదటి పులోమావి శాతవాహన రాజుల్లో కవి వల్లభుడిగా పేరుగాంచాడు
1) 1 2) 2
3) 2, 3 4) 1, 2, 3

52. శాతవాహన చక్రవర్తుల సరైన వరుసక్రమం గుర్తించండి.
1) కుంతల శాతకర్ణి - హాలుడు - మొదటి పులోమావి - గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి
2) కుంతల శాతకర్ణి - మొదటి పులోమావి - హాలుడు - గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి
3) హాలుడు - గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి - కుంతల శాతకర్ణి - మొదటి పులోమావి
4) గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి - హాలుడు - మొదటి పులోమావి - కుంతల శాతకర్ణి

53. 17వ చక్రవర్తి హాలుడు ఎన్ని సంవత్సరాలు పాలించాడు?
1) 5 2) 56
3) 2 4) ఒక సంవత్సరం

54. భారత ప్రభుత్వం ఎప్పటి నుంచి క్రీ.శ. 78 సంవత్సరాన్ని అధికారికంగా శాలివాహన శక ఆరంభంగా పాటిస్తుంది?
1) 1947 నుంచి 2) 1957 నుంచి
3) 1967 నుంచి 4) 1977 నుంచి

55. ఏ శాతవాహన రాజు ప్రాకృత భాష స్థానంలో సంస్కృత భాషను అధికార భాషగా మార్చాడు?
1) మొదటి పులోమావి 2) హాలుడు
3) కుంతల శాతకర్ణి
4) గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి

56. హాలుడు గాథాసప్తసతి గ్రంథాన్ని ఏ భాషలో రాశాడు?
1) మహారాష్ట్రీ ప్రాకృతం
2) హిందీ
3) సంస్కృతం 4) పైశాచీ భాష

57. జతపరచండి.
1. గౌతమీ బాలశ్రీ — ఎ. గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి తల్లి
2. లీలావతి — బి. హాలుడి భార్య
3. మళయావతి — సి. కుంతల శాతకర్ణి భార్య
4. నాగానిక — డి. మొదటి శాతకర్ణి భార్య

1) 1-బి, 2-ఎ, 3-సి, 4-డి
2) 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
3) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
4) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి

58. గాథాసప్తశతిని హాలుడు రచించినట్లుగా ఏ శాసనంలో పేర్కొన్నారు?
1) నాసిక్ శాసనంలో
2) కుతూహలుడి లీలావతి పరిణయం అనే గ్రంథంలో
3) బాణుడు తన హర్ష చరిత్ర గ్రంథంలో
4) ధరణికోట శాసనంలో

59. నాసిక్‌లో బౌద్ధ సన్యాసుల సంక్షేమం కోసం ధర్మమహామాత్య అనే అధికారులను నియమించినదెవరు?
1) శ్రీముఖుడి సోదరుడైన కన్హుడు
2) మొదటి పులోమావి
3) గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి
4) కుంతల శాతకర్ణి

60. గుణాఢ్యుడు బృహత్కథను ఏ భాషలో రాశాడు?
1) సంస్కృతం 2) పైశాచీ ప్రాకృతం
3) పాలి 4) హిందీ

61. గుణాఢ్యుడి బృహత్కథ ఆధారంగా విష్ణుశర్మ రచించిన గ్రంథం?
1) పంచతంత్రం
2) కథాసరిత్సాగరం
3) గాథాసప్తశతి
4) బృహత్కథా మంజరి

జవాబులు

26.1	27.2	28.4	29.1
30.3	31.1	32.3	33.1
34.3	35.1	36.1	37.4
38.2	39.1	40.2	41.3
42.1	43.3	44.3	45.2
46.3	47.1	48.2	49.4
50.3	51.3	52.2	53.1
54.2	55.3	56.1	57.4
58.3	59.1	60.2	61.1

**కళ్యాణ్ గౌడ్
ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్,
వికారాబాద్**